

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate, se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Beseda o našem kmetijskem pouku.

Med najvišje pridobitve, katere si je pridobil napredujoči človeški um za osrečenje in povzdigo človeštva v pretečenem stoletju, spada spoznanje in uresničenje naukov najplemenitejših veleumov, prvoboriteljev, pedagogov: da je najprva, najvažnejša in največja dolžnost človeške družbe, da se z vsemi sredstvi potrudijo za pravo, temeljito in omikajočo vzgojo nastopne človeške generacije — svoje nedorasle mladine. Iz srečne izvršitve te najvažnejše naloge človeštva se je rodil ves sedanji napredek v védi in iznajdbah, trgovstvu in obrtništvu, je nastalo dandanašnje tekmovalstvo narodov, držav in posameznih slojev človeške družbe.

Nadaljna posledica, ki se kaže in je nastala na temelju obče omike in prave vzgoje je, da tekmujejo dandanes vsi posamezni sloji človeške družbe, da podajajo svoji mladini še specijelno strokovno izobrazbo in jo tako tembolj usposabljujejo za bodoči stan. Zato imamo poleg običajnih ljudskih, srednjih in visokih šol nebroj raznih specijalnih nižjih, srednjih in visokih strokovnih šol, zavodov itd., ki razširjajo strokovno znanstvo za razne sloje, poklice in stanove, kajti vsak teh, bodisi n. pr. uradniški, duhovski, učiteljski, trgovski, obrtniški, kmetijski stan, potrebuje neobhodno svoje strokovno znanje, ki ga poleg obče omike še specijelno in temeljito za svoj poklic usposobi.

Akoravno so vsi stanovi važni in potrebni, najvažnejši je bil, je in ostane — kmetijski stan. Ni namen teh vrst o tem obširno govoriti, kajti o tega istinitosti je vsak omikanec in vsak misleči človek prepričan; posebno važnost zavzema pa ta stan še pri nas Slovencih, ker se pri nas vsi sloji iz tega porajajo, ker je on najtrdnjša zaslomba za obstanek proti tujemu in nas izsesavajočemu navalu. Vendar dočim se za vse druge stanove in sloje prebivalstva pri-

meroma veliko, za njih strokovno izomiko in napredek stori, ne more se isto reči o kmetijskem stanu, dasiravno v zadnjih desetletjih vsled konkurence tujih zemljin, vsled novih iznajdb in naprav, naš slovenski oratar vidno hira, dasiravno je gospodarska véda silno napredovala, dasiravno vsled raznih nastopajočih živalskih in rastlinskih zajedalcev kmetijstvo spleh in posebno naš kmet peša in je vsak od nas o tega resničnosti prepričan, ne storimo pa nikakih odločnih korakov, ne pobrignemo se dovolj intenzivno, da bi tej naši največji nesreči, srečno in krepko se postavili v bran.

Naš narod bode le tedaj trden ostal, ako ga tudi materijelno okrepimo in ga storimo neodvisnega od tujih uplivov in moči. Najtrdnjšo podlago k temu podamo, ako ga strokovno v svojem stanu izobrazimo ter mu podamo istih pomočkov, katerih se dandanes drugi bolj omikani kmetijski stanovi poslužujejo. In zopet je mladina tisti faktor, na katerega naj se v prvi vrsti upliva in neguje, ako se hoče sicer polagoma, zato pa sigurno in trajno priti do zaželjenega smotra.

Tu se nam n. pr. na Štajarskem in sicer za dobro tretjino vsega njenega prebivalstva t. j. za skoro pol milijona ljudi — Slovencev, ki so skoro izključno kmetijskega stanu — pokaže skoro najžalostnejši faktum. Za toliko število s kmetijstvom se pečajočega prebivalstva, ki se bavi s poljedelstvom, živinorejo, vinarstvom, sadjarstvom, hmeljarstvom itd. se ne uvidi na kompetentnem mestu.

V eminentno vrednost in potrebo, da bi se tolikim posestnikom v njih materinem in tedaj razumnem jeziku podal najglavnejši pouk v kmetijskih disciplinah, ampak ne oziraje se na to potrebo in korist, mora se vsak nemščine navaditi, da se mu v tem jeziku to pove, da mu torej kolikor mogoče ostane veliko nejasnega, in da nima veselja do napredka. Vse to zaradi tega, da zamore nekoliko ljudi nemškega pokoljenja

ali mišljenja dobiti pri nas svoj kruh, in da se pri nas širi nemščina kot državni jezik, da ima tujec-posestnik pri nas toliko lažje stališče in toliko lažje obogati, in zato opazujemo, da se nahaja večina najlepših, najrodovitnejših in najobsežnejših posestev v tujih rokah, ter da se vedno in vidno na to dela, da bi se našo, nam še ostalo najboljšo zemljo odvzelo.

Vzpričo teh dejstev sili nas domoljubje, da se krepko in odločno potegnemo za naš kmetijski stan, da pri vsaki priliki in povsod povdarjamo in zahtevamo širjenje pouka kmetijskega značaja v domačem jeziku, da ga zamoremo razumeti, da se z neizprosno energijo postavimo na stališče, da se mora n. pr. na mariborski vinarski šoli uvesti slovenski poučni jezik, katerega materinega jezika so skoro vsi učenci, in katera šola ima namen, da širi kmetijsko védo med slovenskimi gospodarji na Slov. Štajarskem.

Dokler se pa ne uvidi in ne usliši na merodajnih mestih ta naša želja, pomagajmo si sami vsaj deloma s tem, da pošiljamo svoje za dom namenjene mladeniče v slovensko kmetijsko šolo na Grm pri Novem mestu, kjer trajajo pouk samo dve leti, kjer se vse kmetijske panoge uče v domačem slovenskem jeziku, kjer dobé učenci poleg tega v vseh občno izobraževalnih predmetih in tudi v pouku neobligatne nemščine isto izomiko, katero dandanes potrebuje vsak gospodar na obsežnem posestvu. Dosedanji uspehi na tej šoli ravno gledé naših tam izšolanih mladeničev so v vsakem oziru najboljši in opravičujejo popolnoma vse nade in želje, ki jih gojimo do tega kmetijskega zavoda.

Naša Spodnja Štajarska s svojimi rodovitnimi in prostranimi poljedelskimi kulturami, s svojimi nadebudnimi vinogradi, s svojimi za sadjarstvo in hmeljarstvo ugodnimi legami, s svojim marljivim kmetijskim stanom, po svoji legi in naravi bogato obdarovana, potrebuje intenzivnega, umnega obdelovanja in gospodarstva na svoji zemlji. Skrbimo tedaj, da z lastnimi

LISTEK.

Pismo slovenskemu rekrutu.

Dragi! Letos moraš v vojake. Verjameš in razumem, da si duševno pobit zavoljo tega. Še le pri tretjem naboru so te vzeli; najlepše črte si si bil že napravil za svojo trgovino, nadejal si se bil, da vendar odletiš vojaščini in da boš zamogel najboljša mladeniška leta posvetiti s koristnim delom sebi in svojemu poklicu, svojim ljublim roditeljem in svojemu ljudstvu. S to varišem si že preračunal in premislil ona pota in načine po katerih je trgovino dvigniti, da se ne bi samo naš denar v tujino, ampak da bi se i tuj denar stekal v naše dežele v zameno za naše pridelke; čutiš potrebo in nedostatke v našem narodnem gospodarstvu in imaš zmožnosti, pa tudi dobro energično voljo, nekaj tu pripomoči. Toda vse takove lepe črte si pri-siljen sedaj odložiti za — cela tri leta!

V poslednjem pismu mi tožiš, da nisi tako srečen, kakor tvoja dva brata, imeti maturo srednje šole in s tem pravico na ednoletno pro-

stovoljstvo, da ti bodo tri leta med prostaki v vojašnici prava babilonska sužnost. In končno me vprašaš: „Čemu vse to? Da se naučim sukati britki meči!“

Dovoli mi, da ti nekoliko odgovorim; tudi jaz sem bil vojak, četudi samo edno leto, in čutim s teboj. Zdi se mi pa — odpusti mi, da ti odkritosrčno povem, kakor mislim, — da si v svojih sodbah ednostranski in preveč idealističen, ker premalo izkušen. Posebno ko govoriš o splošnem človeko kot bratoljubju, me to spominja na sicer starega in izkušenega Tolstega, pa tudi na moderne socijaliste, in močno se mi vidi, da si se precej navzel idej tega novodobnega gibanja.

Takove ideje so morebiti vzvišene in lepe; ali, dragi, ozri se na svet, kakor je, in ne kakor si ga le želiš, in vidiš, da so to žalibože samo — ideje.

Pred dvema leti bila je mirovna konferenca v Haagu. Jaz osebno sem prepričan, da ruski car, provzročitelj tega gibanja ni zgolj z ozirom na razvoj Rusije, ki potrebuje mir, vstal za to, ampak tudi iz ljudomilnih ozirov; saj je on kot

mehkočuteč človek baje velik čestilec Tolstega. Nikolaj II. in njegov minister Muravjev imela sta seveda tudi čisto realne razloge; židovski bankir milijonar Ivan Bloch iz Varšave je v šestih debelih knjigah, katere so poleg Tolstega baje največ na carja vplivale, (z naslovom „Vojska“, tudi v nemškem prevodu pri Puttkammerju v Berlinu) dokazoval — je li tudi dokazal, nisem kos razsoditi, — da je vojska vsled strašno rafiniranih vojnotehničnih sredstev dandanes nemogoča, ker bi vse uničila, celó zmagovalca, in človeštvo vrgla za stoletja in stoletja nazaj. In vendar, akoravno govorijo etična načela, akoravno govori celó vojna tehnika za občni mir, kak je bil uspeh mirovne konference? Razen nekaj malenkosti ostane vse pri starem; države bodo svoje armade množile naprej in delale dolgeve pri židovskih kapitalistih, ki imajo oskrbovanje vseh armad v svojih rokah kot malone izključni zalagatelji, in ki bodo valed tega tudi določevali izid bodočih vojsk... kajti kakršno oskrbovanje, takšna zmaga!

Če se vzame življenje, kakor je, smo pač ljudje bolj živali ko kaki angelji, in koncem

močni pomagamo našemu kmetijskemu stanu do boljše prihodnosti in do napredka, da ga materijelno okrepimo in storimo samostojnega, ker nam naši poklicani faktorji zanikajo in odrekajo našo najvažnejšo potrebo in korist — strokovno vzgojo naše mladine, namenjene kmetijskemu stanu, ki je glavna opora našega obstanka.

O slovenski abstinenci v deželni zboru

Zaupni shod v Mariboru se je vršil v znamenju protesta: sklican je bil v prvi vrsti zato, da posreduje zoper vse krivice, ki se gode spodnještajarskim Slovincem na političnem, gospodarskem in kulturnem polju, sklican je bil, da posreduje zoper takšno krivično postopanje vlade, ki hoté in vedé množi krivico na krivico, krši najtemeljnejše zakone avstrijske ustave in podpira nemški življenjski slog v slovenskih krajih. Shod je kazal na vse te nezakonitosti in dokazal, da ob teh razmerah prisostvovanje slovenskih poslancev deželni zboru ni bilo mogoče, ker bi s tem pokazali, kakor da se strinjajo z vladajočimi razmerami. Da je bila torej njihova taktika pravilna, dokazuje dejstvo, da je cesarski namestnik Clary razpravljal z deželnim odborikom Robičem o pogojih, pod katerimi bi se slovenski deželni poslanci vrnili v zbornico.

Da pa so poslanci že a priori odvrnili vsako pogajanje, prepričani, da bi s tem le škodovali slovenski stvari, ker bi vlada gotovo ne izpolnila tega, kar zahteva enakopravnost, in to v polnem obsegu, dokazuje le, da so se zavedali svoje dolžnosti kakor zastopniki naroda, kateremu se dogajajo dan na dan kruta žaljenja od vseh strani. Ako jamčijo zakoni ednako pravo za vse avstrijske narode vseh dežel, pa naj si bodo v večini ali manjšini, je dolžnost vlade, da gleda na izpolnjevanje teh zakonov. Ker so narodnostne večine v položaju in imajo sredstva zato, da si same branijo pravico na vse strani, bi bilo onim, katerim je dolžnost čuvati, da se vrše zakoni in da so vsi deležni pravic in dobrot, ki jih podeljujejo zakoni, v posebno dolžnost, da skrbijo za varstvo manjšin. Ali kako vrši naša državna uprava to svojo dolžnost, kažejo dovolj jasno naše razmere.

Položaj, v katerem se nahajajo naši bratje na Koroškem, je pretužen in pomenja stanje skrajnega poniževanja. To že ni več položaj stranke, ki je v opoziciji proti širjemu vladnemu in proti ožjemu deželniemu krajnemu sistemu. Stanje Slovencev v deželi Koroški je v drzen zasmeh najprimitivnejšim pojmom pravičnosti, ki ne odgovarja najelementarnejšim zahtevam, ki jih moramo staviti do katesisbodi države, ako hoče, da jo bomo priznali za pravo, moderno. Naši bratje na Koroškem ne nosijo bremena navadne opozicije, ampak nosijo jarem zaničevane raje, brezpravnih sužnjev. . . Naš življenjski slog na Koroškem se ubija sistematiški: narodno, kulturno in politično.

koncev je resničen oni pregovor: pravica je moč. Z močjo, s surovo močjo se je v cel človeški minulosti stalno odmerjala pravica, — in vojaka, boj, to je bila vedno najvišja moč, ki je narekovala pravo, tudi vrhovni poglavar cerkve, v kateri smo rojeni, še v naših dneh kliče blagoslov božji iz nebes na bojne čete n. pr. španske, da bi se uspešno prelivala človeška kri.

Takšen je enkrat svet, takšno je življenje, ki ga nobena ideologija ne spremeni, vsaj mahoma ne. Temu dejstvu se imamo klanjati, kakor se klanjamo pred divjimi silami prirode, kakor čestimo Boga ob burni nevihti, vse uničujoči toči, vasi in mesta podirajoči povodnji.

V pismu mi praviš, da vojaščina toliko koristnih sil veže k skoro negativnemu uspehu. Dragi! Niti to ni tako, kakor si ti misliš, tudi če se ne oziramo celo nič na gori označeno dejstvo, da armade morajo biti, kakor so neizogibni boji. Ali ne veš, da je vojaščina celó dobra šola zdrave discipline? Ali ne veš, koliko osobito kmečkih sinov stoprav kot vojaki po nekoliko svet spoznavajo, kako se privadijo zmernemu, pravilnemu in vsled tega zdravemu

Da ni naš položaj na Štajarskem nič boljši, menimo, ni treba povdarjati, da naši nasprotniki niso nič manje brutalni, kjer imajo le moč za izvrševanje brutalnosti, o tem imamo prežalosten sramoten vzgled v našem proslulem Celju. Kar se je godilo v Celju povodom prihoda čeških gostov, to je kazalo naravnost na zdvijane odnošaje in zdvijane ljudi! In taki divjaški napadi se dogajajo pri nas vsak hip.

Krvavi žulji naših kmečkih davkeplačevalcev se porabljaajo za nemško-nacionalne slavnosti in ponemčevalne zavode. Na polju šolstva se nam gode najhujše krivice. Dasi smo tretjina prebivalstva — in to gospodarski razmeroma močna tretjina — nimamo srednjih šol, nimamo strokovnih šol, nimamo ni edne meščanske šole, nimamo ni edne poljedelske šole. Dasi smo tretjina vsega prebivalstva, smo v deželni zboru brez moči, a postopanje z nami od strani večine je bilo takšno, da so torej zastopniki tretjine prebivalstva zbežali iz zbornice. Zastopniki našega ljudstva so bili prisiljeni poseči po skrajnem parlamentarnem sredstvu, po abstinenci, zakaj sila je postala skrajna, in to kar so storili, je le silobran, narekovan od tistega čuta, ki je vcepljen vsakemu čitju božjega stvarstva: Nagon po samoohrani, po rešitvi svoje eksistence, svojega življenja.

Da so se na zaupnem shodu v Mariboru pojavili glasovi zoper abstinenco, je naši stvari našemu ogledu močno škodovalo. In da je sploh prišlo do teh glasov, so bili nedvomno krivi tudi poslanci sami. Prirejati bi morali shod za shodom in v živih barvah kazati svojim volilcem razmere, pri katerih jim je onemogočeno vsako delovanje v deželni zastopstvu. Dokazati jim in prepričati bi jih morali, da je njihova taktika bila edino prava, ker v zbornici, kjer se nam posmehujejo, ako stavimo, že samo kakšno zahtevo, kjer gredo preko naših želj in potreb na dnevni red, tam ni prostora za nas.

Kakor so si pridobili zastopniki tirolskih Italijanov narod čisto za svoje načrte, tako, da je ves južni Tirol prešinjen od edne in iste ideje, namreč, da dobe lastno samostojnost, tako bi se moralo zgoditi tudi pri nas. Glejmo sami na to in skrbimo, da bo delilo naše ljudstvo svoje mnenje z nami, potem nam ne bode metal nihče polen pod noge. Kdor se približa ljudstvu, tega se bode tudi ljudstvo oklenilo!

Razmere, ki bodejo v oči.

Z veliko slastjo so pobrali naši nemški politikastrji izjavo nemškega grofa, katero je izrekel kot vladni zastopnik pri umeščenju ljubljanskega župana. Isti je namreč obžaloval, da niso v ljubljanskem mestnem svetu zastopani tudi Nemci, češ, da tvorijo po svoji inteligenci in davčni moči važen faktor v občinskem življenju, ki imajo za razvoj občinske uprave dokaj interesov.

Nočemo presojati, ali je govorila iz nemškega grofa idealna želja po enakopravnosti ali

življenju? Ali ne veš, da se iz bivših vojakov najrajši nabirajo strogo redni državni službeniki, služabniki pri železnicih, poštah, financijah itd., da, še več, celo najboljši delavci v modernih tovarnah? Pozovem ti le v spomin Prusko, ki ima ne samo strogo disciplinovanih vojakov — Bismarck je silno Nemčijo utemeljil največ s pomočjo izurjene armade — ampak tudi dobrih civilnih uradnikov in izvršnih delavcev; socialna demokracija ne mogla bi biti v Nemčiji tako izvrstno organizovana, ko ne bi bilo izvrstne organizatorične šole — nemške armade. Ako se pa celó na višje vojaštvo ozremo, niso li iz vojaškega stanu vzrasli najslavnejši človekoljubi, kakor Puškin, Lermontov, Preradović, pa tudi učenjak (Vega) slovenskega rodu, kojega ime nosi zvezdnato nebo in s katerim se diči matematična veda.

Jaz celó trdim, da vojaščina tvori blagodejno ravnovesje proti moderni enostranski, naši vzgoji; le pomisli, kako se telo našega preobloženega in cel dan sedečega učenca po današnjih šolah, telo delavca v raznih obrti, pri tovarniškem delu itd., zanemarija — pri vojakihi je

pa samo osebno mnenje, katero le redkokdaj more premagati — krvno sorodstvo.

Mi bi želeli, da bi vse vlade in njeni organi ne samo tako govorili, temveč tudi tako mislili in delali.

Slovenski listi na Kranjskem so pokazali veliko lojalnost in prizanesljivost, da niso te nenavadne izjave kritikovali ne z ozirom na preteklost doma, ne na obstoječe stanje v sosednjih deželah. S tem večjo slastjo pa so skušali nemški listi besede vladnega organa izkoristiti v svoje sebične namene. Niti „celjska vahta“ ni mogla drugače, kakor da je veselja na glas zakvakala.

To nas je napotilo, da se oglasimo.

Prav je, da vlada in njeni organi povdarjajo geslo „Justitia fundamentum regnorum“ — pravičnost, enakopravnost je podlaga vladanju. A to geslo bi moralo veljati povsod, kjer razpenja dvoglavi orel svoje peruti, ne pa le tam, kjer se slučajno nahaja nemštvo v manjšini.

To geslo je staro, a ni videlo svoječasno smešne resnice, da so v Ljubljani in drugod po Kranjski vladali po številu neznatni Nemci nad prvotno, domačo slovensko večino. Tačas se ni našel vladni organ, ki bi bil pribil to dejstvo ter grajal vladajoče Nemce.

Pa saj nam ni treba segati v preteklost. Še danes morajo prenašati v slovenskih delih Štajarske, Koroške in Primorske Slovenci izključno nemško, oziroma italijansko vlado, a to ne le tam, kjer imajo znatno manjšino, vsekakor znatnejšo, nego Nemci v Ljubljani, temveč celó tam, kjer so v — večini.

Slišali pa nismo, da bi se bil zato kje vladni zastopnik zgražal, pač pa vidimo pri vsaki volitvi, da gredo vladni organi nekako ostentativno v boj zoper Slovence s tem, da volijo z Nemci. Ali velja gorenje avstrijsko geslo o enakopravnosti samo za par kranjskih Nemcev.

Zakotni nemški lističi po Spod. Štajarju bi bili pač bolje storili, da so na svoja sicer kosmata ušesa preslišali „obžalovanje“ kranjskega vladnega zastopnika ter se lepo ponižno na prsi trkali „Mea maxima culpa“.

Ljubljanski Nemci imajo najmanj povoda, da bi morala za nje apelovati vlada, kajti s tako nežno obzirnostjo in pravičnostjo se ne postopa menda nikjer v Avstriji proti manjšini, kakor to dela ljubljansko županstvo napram Nemcem.

Pri vseh javnih in avtonomnih uradih so za Nemce nemški napisi, povsod se z njimi govori in uraduje v nemščini, a to brez nevolje in zbadanja. Kako pa se v tem oziru godi Slovincem izven Kranjske?

Dvojezični napisi pomenjajo že pri c. kr. uradih izvenredno milost za Slovence. Kdor zahteva slovensko uradovanje zase, je v očeh uradnih organov „prekucuh“, katerega si je treba zapomniti. Po nekod ima policija take rodoljube v svojih tajnih zapiskih posebej zabilježene.

O krivicah, ki jih trpe Slovenci v avtonomnih mestih v Celju, Mariboru, Ptuj, Celovcu, Trstu, Gorici itd. je škoda izgubljati vsako besedo.

pa telesu obrnjena posebna pozornost. Le če je telo krepko in zdravo, je tudi duh krepak in zdrav; ako je hudo telo, ako so posebno živci nezdravi, je tudi delovanje duha nezdravo. (Mens sana in corpore sano). Duh zdrav v telesu zdravem, so že stari Rimljani dejali. Energična volja je le v zdravem telesu — in energične volje je Slovincem izvestno potreba, ki se radi nagibamo k slabotni sentimentalnosti.

Zeló te boli, dragi prijatelj, da naš jezik nima prve ali nobene veljave pri vojakihi. Čehi, Poljaki, Hrvatje imajo svoje pravice, tudi svoje častnike, mi pa vsega tega malo ali nič; vojaščina za nas torej ni posebno vabljiva. Dragi! Res je deloma, kar praviš. Samo da jaz pristavljam: narod ima usodo več ali manj, kakor si jo zasluži. Ako se Slovenci premalo upoštevajo, so si precej sami tega krivi, ker preradi krivijo svoja hrbtišča. Pomisli! v tujini s posmehovanjem pripovedujejo, da se izobraženci (!) naši, bodoči t. zv. voditelji naroda, na vprašanje vojaških predstojnikov, kakega so rodu, tem predstavljajo: Sem Kranjec, Goričan, Štajarc itd. Ali se je potemtakem, ko se slabotni našinci

Tukaj so na zunaj in znotraj Slovenci popolnoma prezirani in zatirani. Vsi napisi ulic in javnih prostorov so izključno nemški ozir. italijanski, a kdor bi hotel v teh uradih iskati ravnopravnosti za slovenščino, priletel bi najbrže neprijetno na zrak. Samoumevno, da ne trpijo v svoji sredini še tako mirnega Slovence. „Vahtarca“ bi rekla: „Ti hočejo iz znanih vzrokov ostati bolj med seboj.“

Vkljub vsem tem krivicam pa ni vladnega organa, ki bi izrekel obžalovanje, da se slovenski živeli tako nesramno zametuje.

Tukaj imate smetje, tukaj pometajte in kidajte!

Celjske in štajarske novice.

(Odlikovanje) Mariborski knezoškof dr. M. Napotnik, je imenovan hišnim prelatom in pa peževim prestolnim asistentom.

(Delavsko podporno društvo) vabi vse svoje člane na izvanredni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 7. t. m. v novih društvenih prostorih. Na dnevnem redu je dopolnilna volitev in slučajnosti. Ker pridejo med slučajnostmi važne stvari v razgovor, želimo, da se udeležijo zboru udje v polnem številu. Z dnem 1. t. m. se je društvo preselilo iz Čamernikove hiše na Cerkevni trg št. 4, (Ogrinčeva hiša za farno cerkvijo), kjer bode kakor dosedaj tudi nadalje izvajalo gostilniško obrt. Društvena gostilna si je nakupila novih vrst vina ter bode točila liter po 32 do 52 krajcarjev. Društvo pričakuje, da se bodo člani, mesto da bi obiskovali nemške krčme, shajali v društveni gostilni, t. j. v domu celjskih narodnih delavcev, kjer bodo večkrat na teden društveniki-pevci zabavali goste z lepim petjem.

(Izlet v Šmarje.) V nedeljo polete celjska narodna društva v Šmarje pri Jelšah, da se v tem prijaznem, slovenskem trgu koncem poletne sezone, ko se že bližajo v deželi pusti jesenski dnovi, še enkrat skupaj porazvesele zunaj v prosti prirodi zelene Spodnje Štajarske. Opozarjamo vse izletnike, da je odhod iz Celja ob 9. uri 42 minut dopoldne z mešanim vlakom; ker bode slavnosten spreved po trgu, bi bilo le želeži, da se ga udeleži čim več občinstva, da bode naš nastop imponujoč. Pri veliki ljudski veselici nastopil bode „Celjski Sokol“ v novih vajah na orodju. Pevsko društvo pa bode zapelo nebroj krasnih naših pesmi. Zato pozivljemo vse narodne družine in sploh vse, ki so v Celju in celjski okolici, naše krvi in našega mišljenja, katerim bije srce v topli ljubezni za narodno stvar, da pohite z nami, da nas bode velika armada, imponantna družba, ki bode pričala o zavednosti celjskega slovenstva. Pokažimo vrlim tržanom slovenskih Šmarij na ta način svoje simpatije, njim, ki stoje vedno neomahljivo pod rdečo modro-belim praporjem. Naša deviza v ne deljo se glasi: V Šmarje pri Jelšah!

(Odbor slovenskega stenografskega društva v Celju) sestavil se je dne 2. t. m. na sledeči način: Predsednik preč. gosp. prof. Ivan

Krušič, šolski svetnik. Podpredsednik g. dr. Ivan Dečko, odvetnik. Tajnik g. prof. Jos. Kardinar. Blagajnik g. Ivan Bovha, sollicitator, vsi v Celju. Odborniki: g. prof. A. Bezenšek v Plovidvu, g. prof. Fr. Novak v Ljubljani, g. prof. A. Šantel v Gorici in davkarski pristav g. Binter v Ljubljani.

(Pritožba.) Od več strani smo dobili vesti, v katerih se rodoljubi pritožujejo, da se po naših narodnih veselicah in sploh v družinah, kjer so zbrani sami Slovenci in Slovenke, le preveč čuje tuja, nemška beseda. To je žalostno, da moramo vedno zopet opozarjati nato, da je sramotno, ako se bahamo in lišpamo s tujim perjem, mestu da bi ostali pri sladkem, materinem jeziku. Ljubimo svoje in dičimo se le s svojim!

(V znamenju „napredka“.) Pod tem na slovom je priobčil te dni nek ljubljanski list notico, v kateri hoče poniževati vrlo društvo „Celjski Sokol“, češ, da se je njegov izlet v Lubecno izjalovil. V obrambo na ta napad odgovarjamo, da je dotični izlet popolnoma zadostil svoji nalogi, da so celjski „Sokol“ nastopili bodisi v prostih vajah, bodisi v vajah na orodju tako, da jim služi v čast. Namen izleta je bil, prebivalce celjske in vojniške okolice, ki so izpostavljeni od obeh strani potujčevanju, navdušiti za našo stvar in jih navdihniti z narodnim ponosom, in to se je, vsaj kolikor morem soditi jaz po tem, kar sem slišal, tudi doseglo. Telovadba je bila namenjena v prvi vrsti za preproste gledalce zato je bila tudi kritika javnega nastopa „Sokolov“ v našem glasilu „Domovina“ preostala in je bila namenjena menda samo telovadcem. Navzoče občinstvo je bilo ob pogledu na izborni izvrševanje vaj čisto prevzeto in je glasno izražalo svoje zadovoljstvo. Od preprostega kmečkega moža sem čul pohvalo, ki jo je izrekel napram „Sokolom“: „Malo vas je, a ste junaki!“ Zato je oni napad ljubljanskega lista jako neutemeljen; zakaj bi razdiral, ako že ne mara zidati! „Sokolu“ pa kličem: Kvišku! Razpni ponosno svojo krila, očvrsti se, da bodeš silen, močan in jak, da bode od tebe prešinjeno naše ljudstvo z narodnim ponosom, da bo naša zavednost omogočila povrnitev mesta Celja slovenski domovini, da ti ne bode treba, vrli „Sokol“, med mestnim ozidjem zavijati krasne zastave v črno ogrinjalo. Na zdar!

Rodoljub iz celjske okolice.

(„Parteitag“ za Spod. Štajar.) Zdaj je vodstvo nemške ljudske stranke na Štajarskem vzelo vajeti v roke in bode menda v najkrajšem času stopilo na dan s predlogi, kje in kdaj naj bi se vršil shod, ki ima organizovati spodnještajarsko nemčurstvo; na ta shod bodo povabljeni vsi na program ljudske stranke izvoljeni deželni in državni štajarski poslanci. Da vidimo, kaj se bo skuhalo iz tega!

(Učiteljska vest.) Na štirirazrednici pri Sv. Janezu na Dravskem polju, pošta Ptuj, je popolniti mesto učitelja, oziroma učiteljice. Prošnje je oddati do dne 21. t. m. na krajni šolski svet.

(Poštne vesti.) Na Ponikvah, ravnateljstveni okraj Gradec, je popolniti službo poštnega ekspeditorja. Plača 750 kron. Prošnje je oddati

tekem 14 dni. Natančneje pri občinskem načelnstvu na Ponikvah ali pri c. kr. poštnem in telegrafskem ravnateljstvu v Gradcu — V Št. Martinu pri Celju, ravnateljstveni okraj Gradec, je popolniti istotako službo poštnega ekspeditorja. Plača 504 krone.

(Veliki koncert) prirede trboveljski abiturijenti dne 8. septembra 1901 na vrtu gostilne „Dolničar“ na Vođah. Po koncertu ples in prosta zabava. Pri koncertu svira slavna ljubljanska meščanska godba. Koncert se prične ob 5. uri popoldne. Vstopnina znaša za osebo 1 K, za obitelj 2 K. Čisti dobiček je namenjen deloma podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Trbovljah, deloma ubožcem trboveljskim.

(Iz Sevnice.) Dne 31. avgusta t. l. zbralo se je nekaj domoljubov v planinskem poletu na Lisci (947 m), raz katero se nudi prijateljem hribolazcem prediven razgled. Med poletniki sta se nahajala tudi p. n. gospoda profesorja F. Orožen in Borštner z obiteljema. Občudovaje razsežen, neprimerljiv panorama, sklenilo se je na Lisci staviti kočjo za turiste. Gospoda profesorja pošljeta načrt tamošnjemu učitelju gosp. Jurko, kateri obljubi preskrbeti za stavbeno gradivo in delavce. V to svrhu začel je tudi nabirati prostovoljne prispevke. Ob letu upamo, da bode kočja zgotovljena. Selišče in les je preskrbljeno. Slavno občinstvo pa se prosi, da po moči prispeva. Prosimo vse slovensko liste za ponatis te notice.

(V Kozjem) se otvori po prizadevanju vrliga načelnika krajnega šolskega sveta, g. Vertovška III. šolski razred. Kozje je v II. plač. razredu.

(Postaja v Sternthalu pri Ptuj.) Mogoče je, da se napravi v Sternthalu slednjič vendar le postaja s skladiščem za blago. Najbolj se je za to potegoval državni poslanec dr. M. Ploj. Ptujski nemčurji se tej postaji grozno upirajo.

(Zagrizenci na ptujskem magistratu.)

Ptujski Nemci so se pokazali vendar enkrat v pravi luči. Isti so vedno zatrjevali, da niso sovražniki Slovencev, in njih glasilu „Štajerc“ se je kar topil v ljubezni do slovenskega kmeta. Da je bilo to samo hinavstvo, je pokazala seja občinskega sveta z dne 28. avgusta t. l., v kateri se je ednoglasno sprejel predlog, da se obema katehetoma na mestnih ljudskih šolah odtegne plača za njih ponk edino zato, ker sta pri ljudskem štetju napovedala slovenski občevalni jezik. Kmetje iz ptujске okolice zdaj lahko sprevidijo, kaj so ti njihovi prijatelji, zato naj se po tem tudi ravnaajo!

(Shod volilcev.) Pri Sv. Treh Kraljih v Slov. goricah se je vršil dne 25. avgusta shod „Katoliškega političnega društva za okraj Sv. Lenart v Slov. goricah“. Shoda se je udeležila mnogobrojna množica. Govoril je deželni poslanec g. Fr. Robič o razmerah v štajarskem dež. zboru in je zagovarjal izstop slovenskih poslancev. Navzoče občinstvo se je strinjalo z g. govornikom ter je v vzklikih: „Proč od Gradca“ dalo duška svoji nevolji. Kot drugi govornik je nastopil g. državni poslanec dr. M. Ploj. Navdušenje je bilo velikansko.

(Gradec na Češkem.) Zadnji čas je bilo v „Tagesposti“ že večkrat citati, da dobivajo graški trgovci pisma, na katerih stoji naslov „Gradec na Češkem“. Tako naslovljena pisma prihajajo zunaj iz „rajha“. Da to graške Germane grozno jezi, ni treba povdarjati. Gradec, tako „strammdeutsch“, in v Nemčiji niti ne vedo zanj! To je res „miserabel“!

(Gradec.) Trgovsko ministrstvo je odredilo, da se uradni sedež obrtnega inštruktorja za Štajarsko, Koroško, Kranjsko, Tirolsko in Vorarlberško prestavi iz Innsbrucka v Gradec.

Druge slovenske novice.

(K vojaškim vajam na Notranjsko) se je pripeljal prestolonaslednik Franc Ferdinand; dne 2. t. m. je došel z vlakom na Rakek, odkoder je takoj odjezdil k vajam. Potem je odšel v Cirknico, kjer so mu priredili slavnosten sprejem. Včeraj so se začeli korni manevri, ki bodo trajali do jutri, potem se začne vojaštvo vračati v svoje garnizije.

(Volilno gibanje na Kranjskem.) V kmečkih občinah Kranjskega Loka so neodvisni vo-

sami svojega imena sramujejo, čuditi, da se z nami ne računa? Če bi mi sami za kaj bili, bi nas že spoštovali; tako pa... Koga vraga se nam pa je bati? Ali nimamo Slovenci istih zmognosti kakor drugi narodi? Ali nismo i mi „momci“? Ali se ne zavedamo tega, da gledé na vojaštvo Avstrija v kljub nemškemu poveljstvu sloni na slovanskem pretežnem življu? Ali ne vemo, da se najvišji poveljnik skupne armade sam rad posluhuje slovanskega jezika in tudi naše slovenščine? Jaz le to rečem: ako smo sami za kaj, ako sami imamo jasen um in energično voljo, potem bodo nas tudi tujci spoštovali. O tebi pa nikdar ne dvomim, da boš delal čast svojemu in slovanskemu imenu.

Prepričan sem, da se boš pri vojakih celó mnogočemu koristnemu priučil; spoznaval boš razne značaje tujih narodov in posebno našega ljudstva, to je najkrepkejših mladeničev iz njega srede, spoznaval njih dobre, pa tudi slabe lastnosti. Ker si sam dobro vzgojen, posebno pa, ker se odlikuješ po veliki treznosti, ne samo v pijači, ampak v celem obnašanju in po resnosti mišljenja, nadejam se, da boš jako blago-

dejno uplival na svoje slovenske tovariše, pri kojih se podobne čednosti včasih pogrešajo. In kakor se slovenski možje tudi v poznih letih radi spominjajo na svojo vojaško dobo, takó, upam tudi tebi ne bode preveč žal, da si bil član v tem velikanskem, še vedno prevažnem in odločujočem sistemu, ki ga nazivamo militarizmom, in da se po vojaških letih s podvojeno silo znova posvetiš svojemu prelepemu poklicu in svojemu narodu. Ako te bo pa v stanu, ki ga za nekaj tednov nastopiš, čakalo mnogo bridkih težav in izvestno je, da jih ne bo manjkalo — no, ne izgubi poguma, vedoč, da so težave zato, da jih premagamo, in pozovi si v spomin po celem kulturnem svetu slavljenega Goethea:

Nur der verdient sich Freiheit und das Leben,
Der täglich sie erobern muss.

Povsod in vselej „Čvrst bodi, neizprosni,
mož jeklen.“ — Zdravstvuj! Veselo naprej!

Tvoj

Ivan P.

Na vojaških vajah v avgustu 1901.

lilci nasproti dr. J. Brejcu postavili grajsčaka H. pl. Lazarini-ja kandidatom. Za mestni mandat Kočevje-Ribnica je nemška stranka določila kot kandidata dr. Schöppla v Ljubljani. — V nedeljo so se vršili v Vipavski dolini trije shodi, dva so priredili klerikalci, ednega naprednjaki.

(Zaupni shod kranjskih Nemcev) se ima vršiti dne 22. t. m. v Ljubljani. Glavna točka posvetovanja bode razmerje nemške stranke v deželni zboru napram slovenskima. Razpravljalo se bode tudi o političnem položaju v deželi in državi ter o raznih gospodarskih vprašanjih.

(Osebnosti.) Začasni glavni učitelj na ljubljanskem učiteljskem, g. M. Pajk, je imenovan profesorjem na ljubljanski realki. — Suplent v Ljubljani g. J. Krek, je imenovan profesorjem na gimnaziji v Novem mestu.

(Slov. akad. fer. društvo „Sava.“) Kaker smo že omenili v svojih noticah radi sestanka, katerega je priredila „Sava“ dne 13. avg. t. l. v Ljubljani, pripravila slov. akad. fer. društvo „Sava“ svoj popolen preporod. Društvo „Sava“ skuša združevati in organizovati v sebi vse slov. napredno dijaštvo. V to je v prvo spremenila svojo dosedanja organizacijo na podlagi tiskanih „okrožji“ v organizacijo na podlagi nevezanih podružnic, s katerimi prepreži vso slov. domovino, ki se naj ustanove povsod tam, kjer biva več slov. akademikov in abiturientov. Vsaka podružnica ima zase svoje vodstvo, vrhovno vodstvo pa ima osrednji odbor v Ljubljani. Obče društvene zadeve obravnava glavni društveni občni zbor. Na tej novi podlagi ravno skuša združevati vse slov. napredno dijaštvo. Postavila se bo s svojim programom, o katerem naj sklepa prihodnji občni zbor, na najliberalnejše stališče, katero naj ji omogoči, voditi slov. dijaštvo do onih ciljev, katero si je slov. dijaška mladež stavila že opetovano, a brezuspešno, v prvi vrsti baš radi pomankljive organizacije. V podrobnosti se tu ne moremo spuščati. Definitivno naj sklepa o reorganizaciji prihodnji glavni društveni občni zbor, ki se bo vršil v soboto, dne 14. septembra t. l. v Ljubljani. Lokal: „Švicarija“, začetek ob polu 4. uri popoldne. Dnevni red: A. a. Poročilo od borovo. b.) Poročilo odseka za sestavo novega društvenega poslovnika in pravil. c.) Poročilo preglednikov. d.) Volitve društvenega odbora in preglednikov. e.) Slučajnosti: društveni program itd. B. Zabavni del. Ker je za točko b.) potrebna vsaj dve tretjinska večina članov, in ker se naj s tem obcnim zborom oživotvori novo redno društveno poslovanje na novi podlagi, zato pozivlja odbor vse brate „Savane“, da se ga udeležijo polnoštevilno. Odbor.

(Žganje je umorilo) zadnjo soboto v Moj strani na Gorenjskem 60 letnega F. Ruarda. Svoj čas je bil eden prvih kranjskih bogatašev, a zapravljivost je vzrok, da je končal kot berač v cestnem jarku.

(V 200 m globoko brezno) je padel 56letni posestnik J. Resman iz Begunj na Gorenjskem. Kosil je na planini, kjer mu je spodrsnilo, in ga je objela smrt v globočini.

(Nesreča.) V Radovici pri Metliki se je zvrnil voz, napolnjen z drvi, na posestnika M. Šovorja ter mu zdrobil prsa. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

(Strela je udarila) dne 29. m. m. v hišo posestnika M. Lašiča v Stari lipi pri Črnomlju. Zgorela je hiša s hlevom in krmo.

(Stavka v Nabrežini) je napravila delodajalcem in delavcem skupaj škode 150.000 kron.

(V usta ustrelil) se je v Grabstajnu na Koroškem mladi učitelj Pikel. Kroglja mu je obšla v glavi, ali ostal je živ; zato je obžaloval, da se ni bolje zadel.

(Utopil se je) v Brežah na Koroškem 25letni delavec J. Dežman.

(Nesreča.) Danes teden je v Sv. Križu poleg Trsta švignila strela skozi dimnik neke hiše na ognjišče in razmetala na okolo goreče trske. Na ognjišču pa je sedelo neko 15letno dekle; edna gorečih trsk je dekletu zažgala obleko, in je bila v par hipih v plamenu. Dekle je vsled opeklin umrlo.

(Istrski deželni zbor) je sklenil, poslati na železniško ministrstvo prošnjo, da se prične čim prej z deli za progo Poreč—Kanfana; na dalje je sklenil, prositi namestništvo za dovoljenje

glede zgradbe parnega tramvaja med Porečom in Sv. Lucijo.

(Istrsko šolstvo.) V Pulju hočejo ustanoviti laški-nemški licej. — V Žminju ustanove laško ljudsko šolo.

(Trije ponesrečeni Slovenci v Ameriki.) V železnih rudokopih v Ely Minn v Severni Ameriki sta se ponesrečila pred kratkim Janez Virant in M. Stele. V Wavheganu, v tovarni pa se je ponesrečil J. Kopač. Vsi trije so mrtvi.

Dopisi.

Celjska okolica. (Infamna predrznost železniškega sprevodnika.) V nedeljo dne 1. sept. zvečer v vlaku št. 14 postopal je sprevodnik vlaka z nekaterimi slov. potovalci zelo čudno — grdo. Omenjeni sprevodnik žalil je najprej eno ženo, in to, ker mu na nemško vprašanje, kam da se pelja, ni znala odgovoriti. Pokaže mu legitimacijo, bila je žena nekega železniškega paznika, in sprevodnik jo na to zmerja, rekoč: „verfluchte windische Babn.“ Na to je bila dotična žena popolnoma tiha, ker ni razumela, kaj da ji je predrznež zaupal.

Ni mu še bilo dovolj; v vlaku, oziroma v istem vozu bila je tudi žena, ki je imela v Poljčanah izstopiti, in to ni storila pravočasno, morda, ker ni razumela nemškega izraza postaje, ali pa je pozabila izstopiti. Vlak jel se je že premikati, in v tem trenutku stopi dotični sprevodnik v voz, v katerem je bila žena, ji veli, zakaj da ni izstopila, seveda z gotovo jezo, ustavi vlak, da je prestrašena žena zamogla izstopiti, ter jo iz zadnje stopnice voza nekoliko sune, rekoč: „prekleti slovenski hudiči, zaradi enega se mora vlak ustaviti.“ Znal je torej dobro slovenski govoriti. Umevno je, da je v vozu več potnikov na te besede vstalo, ter ga zaradi izgovorjenih nesramnosti, s katerimi je naš celi slovenski narod žalil, prijelo, ter mu pretilo, da ga radi nedostojnega, grdega postopanja z slov. potniki pri direkaciji tožijo, kar se je tudi v Celju v pisarni postajevođa naznanilo.

Želeti bi torej bilo, da se čim prej ukrene, da v bodoče enako infamno, žaljivo ravnanje sprevodnikov na naših slovenskih tleh s Slovenci izostane.

Žalec. Veselica, katero je priredilo dne 25. m. m. pevsko društvo „Edinost“ v Žalcu, izpadla je povsem povoljno in je zadovoljila mnogobrojno občinstvo. Prav težke pesmi prednašal je tako mešani kakor moški zbor popolno in dovršno, da se je morala vsaka pesem ponavljati. Gospod R. Vrečer je lahko ponosen na svoje pevke in pevce, katere je v tako kratkem času izuril v taki popolnosti, in mi upamo, da bode g. pevovodja nam dal kmalu zopet priliko poslušati milodoneče slovenske pesmi, katere blažijo duh in dvigajo srce. Pevsko društvo „Edinost“ pod vodstvom požrtvovalnega in za krasno domačo pesem vnetega predsednika, g. V. Vabiča je pokazalo, kaj da zamore marljivost in resnična edinost, katero so hoteli nekateri udje, prelomivši svojo dano besedo, razrušiti. Toda dne 25. m. m. pokazalo je društvo „Edinost“, da se ne da razediniti, če tudi izstopi par pevcev. Le tako naprej društvo „Edinost“ pod tako spretnim vodstvom načelnika in pevovodstva, zamerete mile nam pevke in dragi pevci biti prepričani, da bode pri vsakem nastopu želi bogato pohvalo od občinstva.

Pri že omenjeni veselici igrala se je tudi vesela igra „Visoki C.“ In tukaj so pokazali naši diletantje svojo zmožnost, predstavljati različne značaje tako popolno in nedosegljivo, da bi delah čast mestnim gledališčem. Gospodična Emelina (Ljubica Lipoldova) in gospodična Rozalinda (Mica Mehova) igrali sta z jako srečno spretnostjo, tako neprisljano in naravno, da se je gledalec nehote vprašal, ali so to diletantje ali po publiku izurjene gledališčne igralke. Gosp. Muštar (Adolf Meh), profesor (g. Josip Meh) in strgarski pomočnik (g. Fr. Lipold) pogodili so vsi svoje vloge izvrstno, naravno in dovršeno. Sploh se je predstavljala cela igra jako dobro, ne preneglo a tudi ne z mučljimi dolgimi presledki. Občinstvo je bilo popolnoma zadovoljno ter glasno izrekalo našim vrlim igralcem javno pohvalo. Mi izrekamo tukaj le eno željo, da bi nas vrlji naši diletantje

kmalu zopet očarali in iznenadili s svojim vrlim talentom in marljivost kazočim igranjem.

Vrlenu društvu „Edinost“ pa izrekamo javno pohvalo in zahvalo za ta prirejeni večer, za mikavno in lepo zabavo ter prosimo, da nam kmalu zopet da priložnost občudovati uspeh njegovega marjivega delovanja.

Iz Vojnika. Kaj ne, vsestransko imenitna je bila naša zadnja veselica v Lubečni. Da, spet je imela naša vojniška fara čast, da je na njenih tleh proizvajal „Celjski Sokol“ svoje vaje. Mnogo ljudstva je privrelo od vseh strani, zlasti vrlji Trnovčanov in Lubečanov. Vsa čast jim! In iz našega trga! E, naši slovenski tržani so takrat menda ravno spali. Da, da, to je že res. Pa še več. Oni niso samo spali v nedeljo dne 25. avg. — oni spijo dolgo zimsko spanje — in bojim se, da so se tako globoko zakopali v tople pernice, da bodo prespali tudi čas ljube spomladi in prebudili se bodo morebiti spet pri prihodnjih volitvah. Pa tedaj bo prepozno. Naši narodni nasprotniki pa delajo noč in dan in se ne ustrašijo truda, ne težkega dela, da le spravijo koga na svoje limanice. — In mi se čudimo njihovega napredku. Iz nič ni nič, vsaj pri ljudeh ne. Naši odpadniki znajo to vse drugače. V Lubečno pa je prišlo zadnjo nedeljo občinstva iz našega trga res prav malo. Več narodnih družin smo pogrešali. Pa porečete mi — kaj! Taka veselica nima prav nikakega pomena. O le počasi, — ima pomen, posebno pa še v našem zaspanem Vojniku. Kako pa naši nemčurčki kobacajo in gazijo, če bi bilo tudi treba do pasa po blatu pod tisti slavnoznani kozolec v našem trgu in to k neznamni šolski veselici, kamor jih gotovo nič drugega ne vodi, kakor želja javno in odločno pokazati, da se v njihovih žilah pretaka pristna(?)! — nemška kri!

Čisto drugačna, vobče zanimiva pa je bila naša poštena veselica. Naš narod je rad vesel in ljubi pošteno veselje. Pogosto ga žalibog naši sovražniki premotijo in s svojim laaskanjem pridobijo zase. Pa kdo je tega kriv!? Največ mi s a m i. Opominjati in prigovarjati — to že še znamo. Lepe nauke dajati, to še ni tako težavno, pa po njih — živeti, to je pa druga. Tega mi ne znamo. Besede pa samo mičejo, a zgledi pa vlečejo. Dajmo ljudstvu lep vzgled in zabajamo radi k narodnim veselici, zlasti če jih prireja „Celjski Sokol“ na naših tleh, v naši domači fari, kjer smo v prvi vrsti mi domačini dolžni biti brez izjeme. In kmet se čuti počeščenega, če vidi med seboj imenitnejše goste, kateri se ga ne sramujejo in ki ljubijo besedo materino ter ne poznajo kmeta samo takrat, kadar ga potrebujejo. Ne žaliti — pač pa bratski opominjati je bil namen mojim vrticam. Upajmo pa, da bo pri prihodnji slavnosti, katere bi bilo posebno v našem Vojniku zelo potreba, naš trg vrljo zastopan. Smo pač blizu — mesta, pa tudi blizu ponemčurjenja. Ne varajmo se sami. Imamo res neko „Bralno društvo“, a to je v takem stanju, da prej ali slej za vselej izdihne. Manjka nam moža, pa ne tistega „mirnega“ iz Škofjevasi, ampak nam manjka res pravega moža-voditelja, probuditelja iz narodnega spanja.

Pa brez zamere! Vaš prijatelj.

Iz Gradca. (Abstinenca in obstrukcija v štaj. dež. zboru.) Glasovi proti abstinenci ne potihnejo. Vedno je še ljudi, katerim ne more v glavo, zakaj naši poslanci niso takoj pričeli z obstrukcijo. Pa ti ljudje ne pomislijo, da je obstrukcija najskrajnejše sredstvo v parlamentarnem delovanju, ker hoče ovirati vsako delovanje. Kdaj pa se sme ovirati ali zaostaviti vsako delovanje? Gotovo le tedaj, ko so se poskusila vsa mirna in pravna sredstva. V štajarskem deželnem zboru se z glasovanjem itak ne da nič doseči, ker so Slovenci v manjšini. Le tedaj, če bi se našim poslancem posrečilo ustanoviti kako srednjo stranko iz nemških zmernih in naših poslancev tako, da bi ti skupaj preglasovali nemške nacionalce, le tedaj bi se morda dalo kaj doseči. Drugače pa so vsi lepi in stvarni govori naših poslancev kakor bob v steno.

Ker se taka srednja pravična stranka do sedaj ni mogla ustanoviti, in so bili naši poslanci vrhutega še vsakojakim razžaljenjem izpostavljeni, ni jim preostajalo drugega nego začeti z

abstinenco. Da je to sredstvo že eno skrajnih, je jasno samo po sebi. Abstinenca pomeni nezaupnico zboru in vladi, in ima tem večji vpliv, čim več naroda stoji za njo. Nikoli namreč ne more vlada mirno gledati, da bi ena cela tretjina prebivalstva v deželi ne bila zastopana. Ako bi se vlada za to ne brigala, je naravna posledica, da tudi prebivalstvo ne more čutiti več kake državljanske dolžnosti do vlade. Med sebojna pogodba med ljudstvom in vlado je pretrgana, ako vlada svoje dolžnosti do ljudstva, skrbeti za njegov blagor, ne spoštuje. Posledice so torej jako nevarne, ker se ljudstvo naravnost sili k revoluciji ali ustaji.

Ako je vlada dovolj močna, ljudsko silo krojiti, se abstinence ne bo ustrašila, ali slabo je za vlado na vsak način, če daje vzrok, da se množi ljudska nevolja, ki je danes itak že povsod priklopila blizu do vrhunca. Vlada je torej prisiljena v svojem interesu od krivičnosti odnehati.

Ako pa tega tudi po abstinenci ne stori, ter prizadeva Slovincem nadalje vnebokričeče krivice, tedaj ne preostaja našim poslancem nič drugega, nego ustaviti vsaktero delovanje takega zbora z obstrukcijo. V tem slučaju se postavimo na stališče, da ali dobimo svojo posebno vlado za spodnji Štajar, ali pa se redno sploh ne bo vladalo. To sredstvo, je rekel dr. Rosina v Mariboru še ni izključeno. Mi iz tega sklepamo z popolnim zadovoljstvom, da ravnajo naši poslanci popolnoma previdno in dobro premišljeno. Ako bi namreč bili takoj pričeli z obstrukcijo, bi se jim bila lahko očitala prenašljivost, in morali bi najbrže sramotno retirirati. Sedaj je to izključeno. Gradčan.

Politični pregled.

(K položaju.) Z ozirom na bližnje državno zbornsko zasedanje bo ministrski predsednik začel obravnavati z zastopniki posameznih strank, da se pouči o njihovem mnenju glede programa in dela, katero ima izvršiti zbornica. V kratkem pride dr. Pacak, načelnik češkega kluba, na Dunaj, minister dr. Rezek se vrne dne 10. t. m. iz počitnic. Tedaj bo zbrano celo ministrstvo in potem se začne resne priprave za jesensko zasedanje državnega zbora.

(Državni zbor) se snide takoj po završenih deželnozborskih volitvah na Češkem, torej v zadnjem tednu meseca oktobra; vkljub temu še ni čuti, da bi se vlada že kaj pripravljala za jezensko parlamentarno zasedanje. Vlada čaka menda na izid deželnozborskih volitev v posameznih deželah, ki bo imel po mnenju raznih politikov velik vpliv na politične in parlamentarne razmere. — Vladi bo treba izredno spretno roke, da tudi v bodoče potisne v ozadje razna politična in narodnostna vprašanja, katerih rešitev bodo zahtevale razne stranke.

(Glede preosnove tiskovnega zakona) se zatrjuje, da vlada ne misli predložiti kake novele, ampak, da boče popolnoma predelati vse tiskovnega prava zadevajoče zakone. Po tej preosnovi privatna žaljenja na časti ne pridejo več pred porotnike, ampak pred navadna sodišča; kolportaza se dovoli splošno.

(Češke deželnozborske volitve.) Izvrševalni odbor čeških državnih in deželnih poslancev je imel dve seji, na katerih se je posvetoval o deželnozborskih volitvah in določil navodila za daljna pogajanja glede kompromisa z drugimi češkimi strankami. V češkem veleposestvu se kompromisna pogajanja še niso razdrla; cesar sam je izrazil željo, da bi se med konservativnimi in med češkimi veleposestniki sklenil kompromis.

(Ogrska poslanska zbornica) se je dne 3. t. m. zopet sešla na svoje jesensko zasedanje. Na razpravo so prišle mnogoštevilne peticije, med drugimi tudi nujni predlog, da se obtoži bivšega ministrskega predsednika Banffyja, češ, da je hotel odpraviti ogrsko ustavo. Zbornica je, ko je Szell pojasnil, da so te obdolžitve neutemeljene, odklonila najnost. Končno je Szell naznanil, da se zaključi zasedanje v mesecu decembru s prestolnim ogovorom, in da določi zopet cesar kvote.

(Srbija.) Kralj Aleksander že resno išče naslednika na srbskem prestolu; odbral je menda enega kraljičinih bratov. Potrjena ta vest še ni.

— Poročajo, da je ministrski svet pod kraljevim predsedstvom sklenil, da se proračun za vojsko zniža od 18 milijonov na 12 in pol milijona. Srbska kraljeva dvojica poseti ruski dvor, kakor se trdi v dobro poučenih srbskih krogih, še le drugo leto.

(Zavod sv. Jeronima v Rimu.) Rektor za vodo sv. Jeronima v Rimu je protestiral zoper postopanje laškega kraljevega komisarja, ki je prevzel upravo zavoda. Vlada je zdaj zadevo od kazala rednim sodiščem, da sklepa o njej; tako je rešitev razpora za dolgo časa odložen. Vatikanski krogi so silno razburjeni in prepričani, da je laška vlada sama uprizorila vso stvar, da se polasti zavoda.

(Naša vlada in Lahi) Odkar so se začeli Italijani očitno potegati za Albanijo in odkar vidijo, da jim naša vlada ne stavi nikakih ovir, se kaže tudi želja Italije, da bi zapovedovala v Adrijanskem morju. Laško vojno ladijevje je imelo svoje manevre v tem morju, da upalo se je celo prav v avstrijsko vodo. Njihov admiral je prišel prav pred Vis in proslavljal v bitki pri Visu padle Italijane. Admiralu je sicer na zahtevo zunanjega ministrstva italijanski mornarični minister izrekel ukor, a naša vlada ni proti stopu Italijanov prav nič prosedovala. Avstrijska vlada je menda res slepa, da ne vidi, kam merijo laške demonstracije na albanskem in avstrijskem obrežju, in da ne ve za gonjo italijanskega časopisja proti Avstriji. V Primorju in v Dalmaciji se naravnost demonstracije za Italijo in proti Avstriji, irredentovci nastopajo nesramno in naravnost izdajalski, naša vlada pa jih še celo podpira s tem, da jim pomaga zatirati slovenski življenj ob Adriji.

(Carjevo potovanje v Francijo.) Dne 18. t. m. dospe ruska carska dvojica v Dünkirchen. K sprejemu visokih gostov pride predsednik Loubet s svojimi ministri. Tudi Waldeck Rousseau, ministrski predsednik, bode navzoč. Dne 19. t. m. bode ruski car prisostvoval sklepnim vojaškim vajam.

(Rusija.) Iz Odese je došlo poročilo, da se zbirajo velike čete Rusov ob reki Prutu; na rumunski meji se zbere baje 180.000 ruskih vojakov. Razen tega se ob Donavi z največjo naglico popravljajo ruske trdnjave. Na Ruskem pričakujejo, da vstaje v Macedoniji letos ne bode možno zadržati.

(Kitajski princ Tsun) je slednjič vendar dobil dovoljenje, da sme stopiti pred nemškega cesarja. Viljem ga je dne 4. t. m. sprejel v privatni avdienci. Princ je v imenu kitajskega cesarja izrekel sožalje radi Kettelerjevega umora in radi nesrečnih spletk v Kitaju; Viljem je med tem ves čas sedel na prestolu. V svojem odgovoru je naglašal, da zadobi kitajska vlada popolno odpuščanje še le potem, ako se bo lepo vedla, t. j. ako se bode ravnala po predpisih mednarodnega prava.

(Vojna v Južni Afriki.) Buri se žive zdaj večidel s tem, kar zaplenijo Angležem. Na obdelovanja polja Buri ne morejo več misliti, še manj pa na živinorejo, ker so jim Angleži ropali mnogo čred. Živahno gibanje v Kaplandiji provzroča Angležem velike skrbi; še vedno v nove čete Burum na pomoč. Obrozujejo in na odpor proti Angležem se pripravljajo cela Kaplandija. Ko bi hotel Kitchener pregnati Bure iz kapske kolonije in popolnoma zadušiti ondotni upor, potreboval bi znatne nove armade, katere mu pa nima kdo poslati. Anglija obljublja vsakemu, ki bi nesel svojo kožo zanjo na prodaj v Južno Afriko, novo uniformo in 3—4 glid na dan! Koncem julija je bilo v angleških taboriščih v Transvaalu vsega skupaj 62.479 ujetih Buruv; med temi samo 10.000 mož, drugo so bile žene in otroci. Zadnji čas so Buri razpršili v zrak zopet več angleških vlakov.

Književnost.

(Weinbauers Berather.) Anleitung zur Neuanlage und Bearbeitung der Weingärten von Johann Belle, Wanderlehrer an der Landes-Obst- und Weinbauschule in Marburg. Pettau 1901. Druck und Verlag von Wilhelm Blanke. Preis 1 K 20 h. — Dobro nam znani g. pisatelj je v zadnjem času zbog svojega napornega poslovanja izvanredno pisateljski delaven. Poleg

drugih mnogih spisov, ki jih strokovnjaški priobčuje v raznih listih, dobili smo v kratkih presledkih zdaj že tretjo, 95 strani obsežno knjigo, ki presega po svoji praktični razvrstitvi snovi in čedni obliki večinoma vsa druga podobna dela. Knjiga je nemška, a zasluži, da se i-na tem mestu govori o njej pohvalno in priznalno. Morda je g. pisatelja uprav pikra kritika „Slov. Nar.“ zadnjič napotila, da piše nemški, kar je, da povem resnici na ljubo javnosti, žalibože tudi veliko bolj hvaležno pri naših malenkostnih slovenskih razmerah. Edino „Družba sv. Mohorja“, da povdarjam opetovano, je kos nalogi, razširiti take poučujo uporabne knjige v najširše sloje našega ljudstva. Naši založniki to najbolj bridko občutijo. — V presledkih par let zopet s takimi knjigami na dan; kajti kar je veljavno zlasti v vinogradništvu, kletarstvu, sadjarstvu i. dr. pred 10 leti, to ne velja več danes, kakor n. pr. vsebina kakega katekizma. To resnico zapomnimo si za bodočnost! G. Bellé piše, kakor vedno, zelo stvarno, kratko, jedrnat. Seveda kaj čisto novega to delo ni, česar ne moremo sploh od nobenega strokovnjaka zahtevati, a vsem od nekdanj in sedaj veljavnim pravilom za vinarstvo vtisnil je g. pisatelj svoj pečat: opazuje in razmotriva vse z višine, med vrsticami se vije zlata nit njegove originalnosti in dobrih nazorov. Tako more in zna seveda le znanstveno strokovnjaški izobražen mož, kakor je g. pisatelj, ki ga more človek spoznati še-le takrat, če je v stanu vglobiti se v njegovo stroko s pravega stališča današnjega napredka in v njegovo delovanje. — Težak položaj ima na Štajarskem, zlasti ker ima, smelo rečem, med drugimi tudi dokaj takojmenoranih „enologov in pomologov“, nevhvaležnih pomagačev, ali bolje — mazačev (častne izjeme so sicer tudi), ki češče dobri stvari več škodujejo nego koristijo. Taki naj si zapomnijo, da tisti še dolgo ni „pomolog“, ki morda v resnici pozna par sto vrst raznega sadja, kar je včasih tudi le bolj šport, — a poleg tega pa niti ne ume obrezati drevesca pravilno. O sličnih „enologih“ pa da niti ne črtnem besedice! To sicer ne spada toliko k stvari sami, a vendar se mi zdi prilično, da to omenjam. Nova knjiga je pa vredna najtoplejega priporočila. — Označenim „enologom“ in „pomologom“ pa svetujem, ker so izborni predstavljalci, naj prevajajo prav pridno spise g. Belléja, za kar jim bo narod najbolj hvaležen. Potem je tudi upati, da zagleda omenjena knjiga v kratkem beli dan v slovenskem prevodu, o kojem bi se dalo govoriti obširneje.

Hrabroslav Žmave,

oskrbnik grajščin: Kronberg-Vogrsko-Prvačina na Goriškem.

Razne stvari.

(Občina brez otrok.) Na Ogrskem v okraju Besterce Nasod je občina Szepnyir, ki šteje 800 duš, v kateri se pa v lanskem letu ni rodil nobeden otrok.

(Gosenice ustavile vlak.) Ruska „Krakowskija Viedomosti“ poroča, da se je na železniški progi Krakov Nikolaj pojavilo toliko gosenic, da so živalice ustavile dva vlaka.

(Sežiganje mrličev.) V Španiji je zdaj po kraljevski odredbi dovoljeno sežigati mrliča. V Madridu sežidajo zdaj kmalu sežigalnico (krematorium). Pri nas v Avstriji še nismo tako „moderni.“

(121 let star.) V rumunskem mestu Balcesti je umrl te dni tamošnji meščan Juri Chele v dobi 121 let. V mladosti je Juri Chele živel lahkomisljeno in potratno. Na stare dni pa se je izpametil. Samo jedel je dosti, in je pri vsej svoji visoki starosti prenašal več pijače, nego vsak mlad človek. Nevarno bolan ni bil nikdar.

(Konji za Transvaal.) Angleška vlada je kupila zopet 200 konj za vojne svrhe, to pot v Rusijo. Konji so prispeli v nedeljo jutraj na Reko, kjer ostanejo, dokler ne pride parnik, da jih popelje v južno Afriko.

Prave kranjske klobase

velike, po 18 kr. ena, šunka brez kosti (Rollschinke) po 90 kr., prašičja glava brez kosti po 40 kr., suho meso in slanina po 70 kr., salame po 80 kr. kilo. Brinovec po 1 glid. 20 kr. liter pošilja proti povzetju.

(291) 6—3

Janez Ev. Sirc v Kranju.

Pouk na glasovirju

po najboljši metodi za popolnenje znanja v igranju daje izučena učiteljica glasbe doma ali pa pride tudi v hišo. — Več se izve v trgovini Drag. Hribarja v Celju.

Krepkega dečka

z dobro šolsko vzgojo, poštenih staršev, sprejme v učenje Karol Rayer, trgovec mešanega blaga (313) 3-2 v Arhivu pri Vojniku.

Razglas.

Franc Žuželj, posestnik na Šedmu, št. 10, občine Šenovo nad Rajhenburgom proda svoje posestvo iz proste roke skupno ali na drobno, katero obstoja iz gospodarskih poslopij, njiv, travnikov, vinogradov, z novo trto zasajenih, in 30 oralov gozda, ki je v dobrem stanu.

Cena se izve pri njemu na Šedmu, kakor tudi kupni pogoji do 8. septembra 1901.

Vso posestvo meri nad 60 oralov.

Vrtnar

mlad, priden, več vseh v vrtnarsko stroko spadajočih predmetov, se sprejme meseca oktobra. — Ponudbe pod „Vrtnar“, poste restante, št. Pavel pri Prebldu. (306) 3-3

Ovčjo volno belo

dolgo in oprano, kupuje Dragotin Hribar v Celju, kamor naj se pošljejo ponudbe in vzorci.

Krepkega učenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, kateri ima veselje do kamnoseške obrti, sprejme v uk pod ugodnimi pogoji

Vinko Čamernik

kamnoseški mojster v Celju.

(239) 11-11

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste restante.

Postrežba točna in solidna!

Trgovna

norimbersko-galanterijske drobne in kramarske robe na veliko

Peter Kostič

v Celju, Glavni trg št. 2 (Štajarsko) priporoča g. trgovcem in preprodajalcem sledeče:

Britve, nože, vilice, žepne nože, pišce, škarje, žlice, različne igle, naprstnike in šila, česalnike, milo, parfem, masti za brke. Gumbe iz kovine in kosti, broše, mošnjice za denar, pasove, biče in bičala, svinčnike, radirke, črnilo, pečat, kamenčke, tablice in škatle za šolarje, držala za peresa, knjižice, pišmeni in kancelijski papir, barvani in svileni papir, papir v mapah in škatljah, zlato peno, papir za cigarete, zavitke, torbe za učence, škatle za peresa in držala, lončene, lesene in porcelanaste pipe, ustnike, cevke za cigarete in smodke, krtače za zobe, za lase in obleko, očala, tehtnice za vino in žganje, termometre in barometre, dreto, špaga, šmis, pipe za sode, košare, harmonike, ogledala v plehu in lesu, meterske mere, balončke itd. — Nadalje: srajce, bele in lovske, spodnje hlače, ovratnike, manšete, povoje, žepne robce, čipke, mašne, kravate, pavolo, belo in barvano, sukanec v štrencih in špulah, sukanec za kvačkanje, šnirance, močne, volnene in svilene trake, različne žnore, kapice, rokavice, solnčnike in dežnike, podveze in naramnice, molke, podobice, križe, svetinje in sv. slike itd. itd. itd.

Končno: Vsakovrstne igrače iz lesa, pleha in gumija, puže v vozičkih itd. Vse po najnižjih trgovskih in kramarskih cenah. Naročbe se razpošiljajo strogo in točno s prvo povratno pošto.

Postrežba točna in solidna!

Ceniki se razpošiljajo na zahtevanje poštne prosto in zastoni!

Ceniki se razpošiljajo na zahtevanje poštne prosto in zastoni!

Trgovski pomočnik

in tudi prav

izurjena prodajalka

se sprejmeta v veliko trgovino v lepem, večjem trgu blizu Celja z dobro plačo ter najboljšim ravnanju. Offerti (ponudbe) naj se vložijo pod naslovom: B. C. 1000, poste restante Celje. (311) 3-2

Občinski redar

sprejme se pri občini okolice celjske. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi in neomadeževano življenje. Do služeni vojaki ali orožniki imajo prednost. Plača po zmoglosti. Prošnje imajo se vložiti do 15. septembra 1901 pri občinskem uradu.

(314) 2-2 Županstvo okolice celjske.

Kot diurnist

želi vstopiti v kako odvetniško ali notarsko pisarno dosluženi računski podčastnik. — Naslov pove upravnistvo „Domovine“ v Celju.

Lepo posestvo

obstoječe iz enonadstropne, z opeko krite hiše, v dobrem stanju in male hiše poleg nje z gospodarskimi poslopiji (hlevi, pod, svinjaki itd.) in okoli 20 oralov zemljišča (njive, travniki) na prav lepi gozdi z lesom za sekanje) se proda pod ugodnimi pogoji. Hiša je ob živahni cesti v lepem kraju Savske doline pol ure od postaje Zidanmost; za hišo je prostoren vrt. Na hiši je koncesija za gostilniško obrt, pripravna pa tudi za mesarijo ali trgovino. — Več se izve pri upravnistvu tega lista. (310) 3-2

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

razpošilja gratis in franco kataloge v slovenskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

(161)

privilegiran lastnik

Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.

Na slovenska vprašanja se odgovarja slovensko.

Rafael Salmič, urar in prodaja zlatnine

Celje, „Narodni dom“.

Priporoča svojo veliko zalogo jeklenih, nikelnastih, srebrnih, tula in zlatih žepnih ur.

Prstane, uhanje, zapestnice, priveske, svetinje, križce, medaljone, vsakovrstne verižice za okoli vratu, lorgnon, kratke in dolge za dame in gospode v zlatu in srebru.

Žlice, nože, vilice, tabatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očala, naočniki, toplomeri, aneroidi maksimal-toplomeri, tehtnice za vino, žganje, mošt, mleko itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejše in najboljše.

Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Nikelnaste ure od gl. 3.— naprej.

Srebrne ure " " 5.— "

Tula ancré s tremi pokrovi " " 10.— "

Zlate urice za dame " " 13.— "

" ure za gospode " " 20.— "

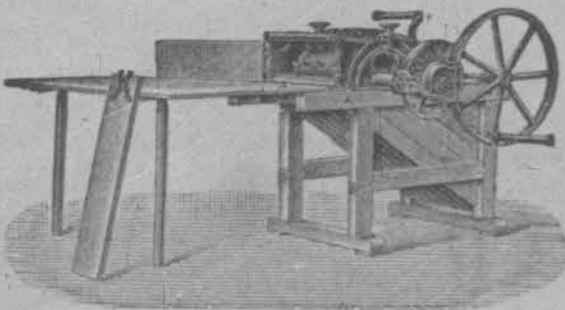
Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

231 25-10

Popravila ceno in zanesljivo.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „Merkur“
Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Mlatilnice z gepljem in ročne, čistilnice in drugi poljedelski in vino-rejski stroji iz najbolj slovečih tovarn po zelo nizkih cenah.